

ΑΡΘΡΟ

ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ*

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΜΝΗΜΗ: Δεν τους ξεχνάμε! Τους τιμάμε!

Συμπληρώνονται φέτος 99 χρόνια από την Μικρασιατική Καταστροφή που ίσως ήταν η μεγαλύτερη καταστροφή της Ελλάδας. Ο ιστορικός Στέφαν Τσβάιχ λέγει: «Ακόμα κι αυτή η άλωση της Κωνσταντινούπολης ωχριά μπροστά στη Μικρασιατική Καταστροφή».

Γιατί; Με την άλωση της Κωνσταντινούπολης οι χριστιανοί ορθόδοξοι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας σκλαβώθηκαν αλλά δεν ξεριζώθηκαν από τις πατρογονικές του εστίες. Έτσι βρήκαν το κουράγιο 400 χρόνια αργότερα να αναθαρρήσουν, να ανασκουμπωθούν, να πάρουν τα όπλα και να ελευθερωθούν. Έτσι φέτος γιορτάζουμε τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821. Τιμάμε όλους τους αγωνιστές του 1821 που με υποδεέστερο οπλισμό από τους Τούρκους κατάφεραν μετά από πολύχρονες μάχες με τους Τούρκους να απελευθερώσουν ένα τμήμα του σημερινού ελληνικού κράτους για να επέλθει αργότερα με τους Βαλκανικούς πολέμους η επέκταση των ελληνικών συνόρων στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Δόξα και τιμή λοιπόν στους αγωνιστές του 1821, άνδρες και γυναίκες, που με την αυταπάρνησή τους και τη θυσία τους, έγραψαν λαμπρές σελίδες Ιστορίας.

Και ερχόμαστε στο «μαύρο Σεπτέμβρη» του 1922. Τρία χρόνια περίπου μετά την αποβίβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη τον Μάη του 1919, οι διεθνείς συγκυρίες έχουν αλλάξει σε βάρος της Ελλάδας.

Αφού έχει σπάσει το ελληνικό μέτωπο στο Αφιόν Καραχισάρ στα μέσα Αυγούστου 1922, ο ελληνικός στρατός οπισθοχωρεί άτακτα, οδεύοντας προς τον Τσεσμέ, όπου περιμένει ο ελληνικός στόλος για να τους μεταφέρει στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα εγκαταλείπουν τις πατρογονικές τους εστίες χιλιάδες ελληνικές οικογένειες, οδεύοντας προς την Σμύρνη, πιστεύοντας ότι εκεί θα σωθούν. Μάταια όμως.

Ο ύπατος αρμοστής της Σμύρνης Αριστείδης Στεργιάδης και οι Έλληνες υπάλληλοί του, έχουν ήδη αρχειοθετήσει και πακετάρει τα αρχεία και αναχωρούν από την Σμύρνη την παραμονή της εισόδου των Τούρκων στη Σμύρνη. Αφήνουν ανημέρωτους τους χριστιανούς ορθόδοξους που κατακλύζουν την πόλη αλλά και ούτε εφαρμόζουν κάποιο σχέδιο απομάκρυνσής τους.

Την πρόθεση της ελληνικής κυβέρνησης, την κατανοούμε από το Νομοθετικό Διάταγμα που είχε εκδώσει λίγες μέρες νωρίτερα, όταν απαγόρευε στα ελληνικά πλοία να παραλαμβάνουν πολίτες από τα Μικρασιατικά παράλια, που δεν είχαν νομιμοποιητικά έγγραφα. Αναληγσία που οδήγη-

σε στη συμφορά.

Μάταια ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, προσπαθεί να εμψυχώσει τους χριστιανούς που κατακλύζουν κατά χιλιάδες την πόλη. Δεν γνωρίζουμε αν η επιστολή που έστειλε στον Ελ. Βενιζέλο, με ημερομηνία 25 Αυγούστου 1922, έφτασε έγκαιρα, αλλά δεν είχε νόημα. Σας παραθέτω δύο παραγράφους:

«Επέστη η μεγάλη ώρα της μεγάλης εκμέρους σας χειρονομίας. Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας, το Ελληνικόν Κράτος αλλά και σύμπαν το Ελληνικόν Έθνος καταβαίνει πλέον εις τον Άδη από του οποίου καμμία πλέον δύναμις δεν θα δυνηθή να το αναβίβασει και το σώσει.

Της αφαντάστου ταύτης καταστροφής βεβαίως αίτιοι είναι οι πολιτικοί και προσωπικοί σας εχθροί, πλην και Υμείς φέρετε μέγιστον της ευθύνης βάρος δια δύο πράξεις Σας...».

Στις 27 Αυγούστου (με το παλιό ημερολόγιο) οι Τούρκοι εισέρχονται πλέον στην ανυπεράσπιστη Σμύρνη και αρχίζουν τις λεηλασίες, δολοφονίες, βιασμούς.

Λίγες ώρες, αργότερα ο Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, θα βρει τραγικό θάνατο, ενώ κάποιοι τον συμβούλευαν να αναχωρήσει έγκαιρα. Και όμως δεν εγκατέλειψε το ποίμνιό του. Έμεινε στο ιερό καθήκον. Έγινε Φάρος, σηματοδότης φωτεινός για τον ελληνισμό της Ανατολής και η εκκλησία μας, τον ανακήρυξε Άγιο και τον εορτάζει την Κυριακή προ της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Λίγο αργότερα οι Τούρκοι παραδίδουν τις ελληνικές συνοικίες στις φλόγες. Όταν οι φλόγες ολοκληρώνουν το καταστρεπτικό τους έργο, αφήνουν μόνον ερείπια. Η Σμύρνη το στολίδι της Ανατολής για πολλούς αιώνες, μέσα σε λίγες μέρες έγινε ένας σωρός ερειπίων που συμπαρέσυρε στον θάνατο χιλιάδες χριστιανούς ορθόδοξους ενώ όσοι κατόρθωσαν να γλυτώσουν τραυματισμένοι, αρρωστημένοι, ορφανοί, νησιτικοί και απελπισμένοι ψάχνουν το καράβι για την φυγή.

Ο Asa Jennings ο γραμματέας της Χριστιανικής Οργάνωσης Σμύρνης εμφανίζεται ως από μηχανής θεός και υλοποιώντας ένα μοναδικό για την εποχή σχέδιο, κατόρθωσε να απεγκλωβίσει από την προκυμαία της Σμύρνης 250.000-300.000 γυναικόπαιδα που έβλεπαν ως σωτηρία τους, τη διαφυγή τους μόνο με τα πλοία.

Δυστυχώς οι Τούρκοι στην προβλήτα έχουν προλάβει και έχουν συλλάβει τους άνδρες, άνω των 15 και έως 50 χρονών και τους έχουν συγκεντρώσει σε στρατόπεδα, για να πάρουν σε λίγο το δρόμο για τα αμελέταμπουρού, τα γνωστά τάγματα εργασίας ή τάγματα εξόντωσης. Από τις δεκάδες χιλ-

ιάδες άνδρες, μόνο μερικές εκατοντάδες θα μπορέσουν να επιζήσουν και να συναντηθούν ξανά με τις οικογένειές τους, στην Ελλάδα, τα επόμενα χρόνια, σε εφαρμογή της Συνθήκης της Λοζάνης. Πολλοί θα γνωρίσουν φρικτό θάνατο και θα ριχθούν σε χαράδρες και βάραθρα βορά των αρπακτικών πουλιών.

Βέβαια όταν μιλάμε για Μικρασιατική Καταστροφή, ο νους μας πάει κατευθείαν στην Σμύρνη. Δυστυχώς ανάλογες τραγικές σπηνές σημειώθηκαν σε όλα τα παράλια του Αιγαίου, της Προποντίδας και της Μαύρης Θάλασσας. Παντού ο ίδιος πόνος, οι λεηλασίες, οι βιασμοί, οι ξυλοδαρμοί, η εξαφάνιση κάθε ελληνικού στοιχείου.

Μεγάλες βέβαια είναι οι ευθύνες των ελληνικών κυβερνήσεων που μετά το 1920, χωρίς στρατηγική και σχέδιο επεξέτειναν την ελληνική κυριαρχία από τα στενά όρια του νομού Αϊδινίου σε εκτάσεις που προσέγγιζαν την Άγκυρα. Αφού κέρδισαν τις εκλογές τον Νοέμβριο του 1920, με το σύνθημα «να φέρουμε τα παιδιά σας πίσω από τη Μ. Ασία» ακολούθησαν εντελώς αντίθετη πρακτική θεωρώντας ότι θα καταλάβουν όλη την Τουρκία και θα αποδεκατίσουν τον τουρκικό στρατό.

Και οι σύμμαχοί μας; Βρήκαν ευκαιρία να απεγκλωβιστούν, ενώ ήταν αυτοί που μας οδήγησαν, που μας έστειλαν στη Μ. Ασία. Οι πολιτικοί μας, επαναφέροντας τον Βασιλιά Κωνσταντίνο και μη εισακούσαντες τις προτροπές των συμμάχων, απομονώθηκαν και έχοντας τεράστιο οικονομικό βάρος έπαιρναν συνέχεια λανθασμένες αποφάσεις που τελικά οδήγησαν στην κατάρρευση του μετώπου και την οπισθοχώρηση του ελληνικού στρατού.

Και όμως οι πρόσφυγες επέζησαν. Ήρθαν στην Ελλάδα. Στάθηκαν στα πόδια τους, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, παππούδες και γιαγιάδες και με σθένος, εργατικότητα, με καρτερία και φιλοτιμία, ξεκινώντας από το μηδέν, ανασύνταξαν τα σπικτικά τους, πότισαν τη γη με αίμα και ιδρώτα και συνέβαλαν καθοριστικά στην ομογενοποίηση του ελληνικού πληθυσμού, ιδίως στη Μακεδονία και Θράκη.

Τελειώνοντας θα επισημαίνω ότι οι πρόσφυγες έδωσαν στην Ελλάδα μεγάλες επιχειρηματικές οικογένειες-δεν θα αναφέρω ονόματα γιατί ενδέχεται να παραλείψω κάποιους-που έθεσαν τα θεμέλια της Ελληνικής Ταπητουργίας και Υφαντουργίας και συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανάπτυξη της Ελληνικής Βιομηχανίας και Οικονομίας αμέσως μετά την Μικρασιατική Καταστροφή.

Δεν τους ξεχνάμε! Τους τιμάμε!

* Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Τη βεβαιότητα ότι τα προγραμματισμένα - για τα επόμενα τρία χρόνια- οκτώ μεγάλα έργα υποδομών θα αλλάξουν άρδην την εικόνα ολόκληρης της περιοχής εξέφρασε μέσα από την πολύ ενδιαφέρουσα συνέντευξη που μας παραχώρησε ο δήμαρχος Ραφήνας Πικερμίου, κ. Ευάγγελος Μπουρνούς. Ο έμπειρος αυτοδιοικητικός αναφέρθηκε στην αντιπυρική θωράκιση της περιοχής κάνοντας τον απολογισμό σε επίπεδο Πολιτικής Προστασίας και περιέγραψε τις παρεμβάσεις που έγιναν στις σχολικές μονάδες που βρίσκονται στο δήμο τονίζοντας χαρακτηριστικά ότι οι σχολικές μονάδες λειτουργούν, πλέον, με συνθήκες πρότυπων σχολείων.

Ακόμη ο δήμαρχος αναφέρθηκε στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή, στην πανδημία και έκανε έναν συνοπτικό απολογισμό των έργων της διοίκησης στην τρέχουσα δημοτική θητεία.

Κύριε Δήμαρχε, πως κύλησε η θερινή περίοδος στο δήμο σας σε επίπεδο Πολιτικής Προστασίας;

Στη φετινή θερινή περίοδο σε επίπεδο πολιτικής προστασίας πραγματοποιήθηκαν σημαντικές παρεμβάσεις, σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο, οι οποίες αφορούν σε τρεις περιοχές που χαρακτηρίστηκαν υψηλής επικινδυνότητας ανάμεσα σε 18 στην Αττική.

Πρόκειται για τη Διώνη, την Καλλιτεχνούπολη και τα Περιβολάκια.

Ουσιαστικά θωρακίσαμε περιμετρικά τους οικισμούς και έτσι ελαχιστοποιήθηκε το ενδεχόμενο η πυρκαγιά να προέλθει από το δασικό όγκο της Πεντέλης, που αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο για αυτές τις περιοχές. Παράλληλα, μετά τη χρηματοδότηση από το Υπουργείο Εσωτερικών με 120.000 ευρώ, πραγματοποιήσαμε στους εν λόγω οικισμούς διανοίξεις δρόμων διαφυγής και πρόσβασης πυροσβεστικών οχημάτων.

Θεωρούμε ότι πρόκειται για μια εξαιρετικά κομβική αντιπυρική υποδομή με την οποία θωρακίζονται για τα επόμενα χρόνια οικισμοί που έχουν καεί τουλάχιστον τρεις φορές ο καθένας.

Πως βρίσκει η έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς τον Δήμο Ραφήνας Πικερμίου;

Σε όλες τις σχολικές μας μονάδες οι οποίες λειτουργούν πλέον με συνθήκες πρότυπων σχολείων, πραγματοποιήθηκαν, πολύ